

می‌کنم. موضع ایران بی‌سابقه و مغایر با همکاری لازم و مورد انتظار برای تسهیل اجرای مؤثر تعهدات پادمانی آن و روحیه همکاری توافق‌شده در بیانیه مشترک ۴ مارس است.»

گروسی در روز نخست نشست چه گفت؟

گزارش ماه مارس مدیرکل که پیش از نشست این ماه شورای حکام به نمایندگی‌های کشورهای عضو ارسال شده بود و رافائل گروسی نیز به جزئیات آن در سخنرانی خود در روز نخست و در نشست خبری پس از آن پرداخت نیز مسائلی مشابه گزارش ماه نوامبر را در برگرفته است، هرچند مدعی است تهران ذخایر اورانیوم ۶۰ درصد خود را با رقیب‌سازی، کاهش داده است. برخی رسانه‌ها نیز روز دوشنبه هفته گذشته مدعی رویت این گزارش شده و بخش‌هایی از آن را منتشر کرده بودند؛ روتیز در گزارش ۲۶ فوریه خود می‌نویسد: «ذخایر اورانیوم ۶۰ درصد غنی‌شده ایران در مقایسه با سه ماه پیش ۶/۸ کیلوگرم کاهش یافته و به ۱۲۱/۵ کیلوگرم رسیده است. بنا بر این گزارش ایران ۳۱/۸ کیلوگرم اورانیوم غنی‌شده تا ۶۰ درصد را برای تولید ۹۷/۹ کیلوگرم اورانیوم ۲۰ درصدی، رقیب کرده است. مجموع ذخایر اورانیوم غنی‌سازی شده ایران با ۱۰۳۸/۷ کیلوگرم افزایش از زمان گزارش قبلی که در ماه نوامبر منتشر شد، به ۵۵۲۵/۵ کیلوگرم رسیده است.» همچنین در بخشی از گزارش جدید آژانس آمده است که ذخایر اورانیوم غنی‌شده ایران به ۲۷ برابر بیشتر از حد توافق هسته‌ای با قدرت‌های جهانی

مدیرکل آژانس

در نشست خبری

روز دوشنبه خود

نیز بار دیگر در

پاسخ به سوالی در

خصوص حرکت

ایران به سمت تولید

تسلیمات هسته‌ای،

بدون اشاره به

نام رئیس پیشین

سازمان انرژی اتمی

گفت: «نشانه‌ای از

اینکه ایران به سمت

تسلیمات هسته‌ای

برود نداریم اما

حرف‌هایی می‌شنویم

و سولاتی درباره‌اش

مطرح می‌کنیم. در

عین حال ایران تنها

کشوری است که

تسلیمات هسته‌ای

ندارد اما اورانیوم

۶۰ درصدی غنی

می‌کند.»

از ۶۰ درصد، کمی افت داشته است. آژانس تداوم اشراف خود بر تولید و موجودی سانتریفیوژها، روتورها و بیلوزها، آب سنگین و کنسانتره فلز اورانیوم را از دست داده است. سه سال از زمانی می‌گذرد که ایران اجرای مشروط پروتکل الحاقی خود را متوقف کرده است. از این رو، سه سال نیز از زمانی که آژانس از دسترسی تکمیلی در ایران برخوردار بوده است، می‌گذرد». مدیرکل نهاد ناظر بر فعالیت‌های هسته‌ای ایران در خصوص اختلاف میان تهران و آژانس مربوط به ناهمخوانی توازن مواد هسته‌ای در تاسیسات فرآوری اورانیوم اصفهان ضمن بیان اینکه براساس جدیدترین گزارش، آژانس بر این باور است که ناهمخوانی در توازن مواد هسته‌ای در این تاسیسات برطرف شده است، گفت: «این نشان می‌دهد مقدار اورانیوم موجود در پسماند جامد ارسال‌شده از آزمایشگاه «جابرین حیان» به تاسیسات فرآوری اورانیوم اصفهان برای تجزیه، کمتر از مقدار اعلام‌شده از سوی ایران در سال‌های ۲۰۲۰ تا ۲۰۲۰ بوده است. این بخش جدید، مستلزم بررسی‌های بیشتر آژانس است.» گروسی در رابطه با کد اصلاحی ۱/۳ نیز گفت: «ایران باید کد اصلاحی ۱/۳ خود را نیز که تعهد قانونی آن است، اجرا کند. مسائل باقی‌مانده پادمانی از تعهدات ایران ذیل موافقتنامه جامع پادمان‌ها نشأت می‌گیرد و باید حل‌وفصل شود تا آژانس در موقعیتی قرار بگیرد که بتواند تضمین بدهد برنامه هسته‌ای ایران، منحصراً، صلح‌آمیز است.»

پرونده‌سازی جدید آقای مدیرکل

از زمان شکل‌گیری پرونده هسته‌ای ایران، موضوعات مختلف به دستاویزی برای آژانس بین‌المللی انرژی اتمی که تحت فشار قدرتهایی همچون ایالات متحده قرار دارد، تبدیل شده است تا پرونده جدیدی را علیه جمهوری اسلامی ایران باز کنند. اطلاعات و ادعاهای ارائه‌شده در کنفرانس مطبوعاتی اعضای سازمان مجاهدین خلق موسوم به شورای ملی مقاومت ایران در واشنگتن در سال ۲۰۰۲ که موجب شد تا از ژوئن ۲۰۰۳ رسیدگی به برنامه هسته‌ای ایران در آژانس بین‌المللی انرژی اتمی، خارج از فرایند عادی نظارت پادمانی آغاز شود و موضوعاتی همچون لپتاپ به‌سرقت‌رفته که پرونده PMD یا ابعاد نظامی برنامه هسته‌ای را آشود تا سرعت اسناد هسته‌ای ایران و پرونده پادمانی که بنیامین نتانیاهو، نخست‌وزیر اسرائیل، در ۳۰ آوریل ۲۰۱۸ ادعا کرد اسرائیل انبوهی از اسناد هسته‌ای ایران را از کشور خارج کرده است و آن پرونده‌ها نیز مبنای تشکیل پرونده پادمانی شدند که تا امروز ادامه دارد، اقداماتی بودند که طرف ثالثی موجب گشایش پرونده جدید علیه جمهوری اسلامی ایران در آژانس بین‌المللی انرژی اتمی شده است. تلاش و اراده نهاد ناظر بر برنامه هسته‌ای ایران برای ساخت پرونده‌های جدید علیه تهران تا جایی پیش رفته است که این بار سخنان رئیس پیشین سازمان انرژی اتمی ایران در برنامه‌ای غیرتخصصی به دستاویزی برای ابراز نگرانی رافائل گروسی تبدیل شده است؛ مدیرکل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی روز ۱۹ فوریه در سخنانی در خصوص برنامه هسته‌ای ایران گفت: «ایران به غنی‌سازی اورانیوم بسیار فراتر از نیاز به استفاده تجاری هسته‌ای بدرغم فشار سازمان ملل برای توقف آن ادامه می‌دهد.» گروسی خطاب به مقام‌های ایرانی اظهار داشت: «لطفاً به من هم اطلاع بدهید که چه چیزهایی در اختیار دارید.» نکته قابل‌توجه در این سخنان مدیرکل آژانس اما آن بخشی بود که گروسی گفت: «لغظی نگران‌کننده‌ای وجود دارد، شاید شنیده باشید که مقامات بلندپایه ایران می‌گویند اخیراً همه عناصر لازم برای یک سلاح هسته‌ای را دارند.» این سخنان که مشخص بود در واکنش به مصاحبه تلویزیونی علی‌اکبر صالحی بیان شده، به آن قسمت از سخنان رئیس پیشین سازمان انرژی اتمی ایران اشاره دارد که وی در پاسخ به این سوال که «ما توانایی ساخت بمب اتمی را داریم؟» گفت: «ما همه آستانه‌های علم و فناوری هسته‌ای را داریم. من یک مثال بزنم؛ یک خودرو شاسی می‌خواهد، موتور می‌خواهد، فرمان می‌خواهد، جعبه دنده می‌خواهد. حالا شما بی‌سازمان جعبه دنده ساختی؟ می‌گویم بله، موتور ساختی؟ البته هر کدام برای کار خودشان.» سخنان صالحی در حالی به موضوع بیان نگرانی مدیرکل آژانس تبدیل شده است که ایران بارها ضمن تأکید بر توانایی بالای دانشمندان و تجهیزات هسته‌ای خود اعلام کرده است که اراده‌ای برای ساخت بمب اتم ندارد. محمد اسلامی پیش‌تر در برنامه تلویزیونی دیگری در پاسخ به این سوال که «آیا زمان آن نرسیده که ایران هم سلاح اتمی داشته باشد؟» گفته بود: «جمهوری اسلامی ایران راهبرد بازدارندگی فعال دارد و داشتن سلاح کشتار جمعی هرگز در دکتربین دفاعی ایران جایگاه نداشته و ندارد. فتوای مقام معظم رهبری هم هست که حرام می‌دانند.» رافائل گروسی البته در توضیح نگرانی خود نیز تأکید کرد که این نگرانی بیشتر به دلیل شرایط فعلی خاورمیانه است که اشاره‌ای به تنش‌ها بر سر جنگ اسرائیل با حماس تحت حمایت ایران در غزه است. وی افزود: «به نظر می‌رسد که ما از هم دور می‌شویم... ایران می‌گوید آنها از غرب

مشوق‌هایی دریافت نمی‌کنند، اما من درک این منطق را بسیار پیچیده می‌دانم؛ زیرا آنها باید با ما همکاری کنند... و این همکاری هرگز نباید مشروط به انگیزه‌های اقتصادی یا موارد دیگر باشد». مدیرکل آژانس در نشست خبری روز دوشنبه خود نیز بار دیگر در پاسخ به سوالی در خصوص حرکت ایران به سمت تولید تسلیحات هسته‌ای، بدون اشاره به نام رئیس پیشین سازمان انرژی اتمی گفت: «نشانه‌ای از اینکه ایران به سمت تسلیحات هسته‌ای برود نداریم اما حرف‌هایی می‌شنویم و سولاتی درباره‌اش مطرح می‌کنیم. در عین حال ایران تنها کشوری است که تسلیحات هسته‌ای ندارد اما اورانیوم ۶۰ درصدی غنی می‌کند.»

درخواست برای سفر به تهران

رافائل گروسی در مصاحبه اخیر خود در خصوص برنامه هسته‌ای ایران، هشدار داد که ایران به روند غنی‌سازی اورانیوم بسیار فراتر از نیاز تجاری، ادامه می‌دهد و گفت که قصد دارد در همین رابطه به‌زودی به تهران سفر کند؛ درخواستی که رئیس سازمان انرژی اتمی ایران با توجه به «تراکم برنامه‌ها» عملی شدن این دیدار را بعید دانست. محمد اسلامی گفت: «تعاملات ایران با آژانس در یک روال طبیعی ادامه دارد و گفت‌وگوها در جهت رفع ابهامات و توسعه همکاری‌ها انجام می‌شود. آقای گروسی اظهار تمایل کردند برای سفر به ایران. در دستور کار ایشان هست و در برنامه ما هم قرار دارد که زمانی که تنظیماتی صورت بگیرد، انجام خواهد شد.»

رئیس سازمان انرژی اتمی گفت که در اردیبهشت‌ماه سال آینده، اولین کنفرانس بین‌المللی انرژی هسته‌ای را برگزار می‌کنیم و کشورهای مختلف جهان برای حضور ابراز آمادگی کرده‌اند چراکه سال ۱۴۰۳، پنجاهمین سالگرد تاسیس سازمان انرژی اتمی است و این رویداد مهمانان زیادی خواهد داشت و از ایشان هم دعوت شده که در آن کنفرانس سخنرانی کنند. در کنفرانس‌ها عناصر علمی و تحقیقاتی می‌آیند. ما از ۱۲۰ محقق و افراد برجسته هسته‌ای دعوت کرده‌ایم. تا هفته پیش که من پیگیری کردم، بیش از ۳۰ درصد مهمانان اعلام حضور کردند. بقیه هم در دست پیگیری است. گروسی در حالی برای گفت‌وگو با مقام‌های ایرانی، خواستار سفر به تهران شده است که شنیده‌ها از سفرهای مکرر ماسیمو آیاری، معاون وی به تهران خبر دارد. معاون مدیرکل آژانس کمتر از یک ماه قبل بار دیگر برای دیدار و تبادل نظر با معاون سازمان انرژی اتمی، در ایران حضور داشت. مدیرکل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی قرار بود پیش از سفر به تهران به مسکو برود تا با ولادیمیر پوتین، رئیس‌جمهور روسیه دیدار و درباره ایران و خاورمیانه و اوکراین گفت‌وگو کند. گروسی در این خصوص گفت: «روسیه نقشی در قبال ایران دارد. این کشور در گذشته به‌عنوان یک کشور عضو برجام ایفای نقش کرده است و در شرایط کنونی که برجام کاملاً از هم پاشیده است، چیزی باید این خلأ را پر کند.» گروسی آخرین بار، ۱۲ اسفندماه سال گذشته به منظور انجام سفری دوروزه به تهران آمد و در نتیجه‌ی این سفر، دو طرف بر بیانیه‌ای سه‌بندی توافق کردند که بر مبنای آن، در خصوص مسائل پادمانی باقیمانده مربوط به سه مکان، ایران آمادگی خود را برای ادامه همکاری و ارائه اطلاعات و دسترسی بیشتر به منظور رسیدگی به مسائل پادمانی باقیمانده اعلام کرد. براساس همین توافق بود که پرونده یکی دیگر از مکان‌های مورد ادعای آژانس، یعنی آباد (مریوان) در خردادماه ۱۴۰۲ بسته شد. مدیرکل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در نشست خبری مشترک با محمد اسلامی در جریان سفر سال گذشته خود به تهران در پاسخ به این سوال که آیا از این سفر رضایت داشتید؟ گفت: «همیشه از دیدار با اسلامی استقبال می‌کنم و رضایت‌بخش است، ولی بحث ما بحث رضایت نیست، بلکه ضرورت است. می‌خواهیم گفت‌وگوی جدی و سیستماتیک با ایران داشته باشیم. البته از سفر قبلی من به ایران مدت زیادی گذشته و وقته طولانی شده بود و مسائلی بود که باید با یکدیگر صحبت کنیم و خوشحالم این اتفاق رخ داد و به ایران آمدم و این فرصت برای من فراهم شد که در خصوص این مسائل گفت‌وگو کنم. هنوز کار ما تمام نشده است. هم‌اکنون که اینجا حضور داریم همکاران ما در حال کار هستند که مسائل را حل‌وفصل کنند. البته قرار است با دیگر مقامات جمهوری اسلامی ایران دیدار داشته باشیم و در پایان روز می‌توانم قضاوت بهتری درباره رضایت خود بیان کنم. ولی جو حاکم یک جو کاری و مبتنی بر صداقت و همکاری است و این برای من مهم است و می‌توانم بگویم که کار و همکاری با ایران ادامه دارد.» تهران بر این امر تأکید دارد که حضور مدیرکل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در ایران تنها نباید برای مباحث تبلیغاتی و خبری صورت بگیرد و چنانچه اراده‌ای از سوی نهاد ناظر بر برنامه هسته‌ای، در جهت کاهش مباحث فی‌مابین و البته بسته شدن پرونده پادمانی وجود دارد، سازمان انرژی اتمی از سفر مقام‌های آژانس به تهران استقبال خواهد کرد. در همین راستا نیز خروجی نشست نوامبر شورای حکام که از امروز در وین آغاز می‌شود، می‌تواند نقش قابل‌توجهی در میزبانی تهران از آقای مدیرکل داشته باشد.

دیپلمات‌ها

درخواست صالحی از اسلامی

علی‌اکبر صالحی، رئیس پیشین سازمان انرژی اتمی با انتقاد از تصویب نشدن کنوانسیون ایمی هسته‌ای در کشور گفت، ضرورت دارد با توجه به داشتن نیروگاه اتمی بوشهر در کشور در این کنوانسیون‌ها عضو باشیم. وی افزود: وقتی در سازمان مسئولیت داشتیم یکی دو سال با کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس و دولت این مسئله را مطرح کردیم و در نهایت در شورای نگهبان بنا به دلایلی که اصلاً تخصصی نبود، جلوی تصویب برخی از این کنوانسیون‌ها را گرفتند. صالحی تأکید کرد: چون ما کشوری هسته‌ای هستیم و نیروگاه اتمی داریم باید در این کنوانسیون‌ها عضو باشیم. البته تمام ملاحظات ایمی را در نیروگاه بوشهر رعایت کرده و می‌کنیم و نمرات عالی از این لحاظ داریم، اما برای شرایط حد باید آماده باشیم و در صورت عضو نبودن مشکلات حقوقی بین‌المللی زیادی پیدا می‌کنیم. اساساً عضویت در این کنوانسیون‌ها خود یک اقدام ایمنی است، از این رو به‌عنوان یک شهروند و کارشناس از مسئولان سازمان انرژی اتمی می‌خواهم با همکاری سایر ارگان‌های ذی‌ربط روی این موضوع کار کنند. برای کشوری که دارای صنعت هسته‌ای است، عضویت در این کنوانسیون‌ها بخشی از صنعتش تلقی می‌شود.

واکنش آمریکا به سخنان کنعانی

متیو میلر، سخنگوی وزارت امور خارجه آمریکا در پاسخ به سوالی درباره اظهارات «ناصر کنعانی» سخنگوی وزارت امور خارجه ایران درباره توافق هسته‌ای (برجام) و باز بودن کاتال‌های دیپلماتیک برای رابرتی‌ها در جهت احیای این توافق که دولت پیشین آمریکا در سال ۲۰۱۸ از آن خارج شد و تلاش‌ها از سال ۲۰۲۱ برای احیای آن بی‌نتیجه مانده است، بیان کرد: زمانی که ارتباط برقرار کردن با ایران در راستای منافع‌مان باشد، این توانایی را داریم اما توصیف بیشتری راجع به این ارتباط نمی‌کنم. واکنش میلر به این اظهارات کنعانی است که گفته بود «کاتال‌های دیپلماتیک میان طرف‌های مذاکره‌کننده از جمله ایران و آمریکا با واسطه فعال است. چارچوب‌های دیپلماتیک در این زمینه وجود دارد و تغییراتی ایجاد نشده است. ما پایبند به میز مذاکره بوده و هستیم و در صورت حسن‌نیت طرف‌های مقابل، امکان جمع‌بندی مذاکرات و بازگشت متعهدانه همه طرف‌ها به برجام همچنان وجود دارد.»

ادعای لندن علیه ایران

وزیر دفاع انگلیس با تکرار ادعای حمایت نظامی ایران از روسیه در جنگ اوکراین، اظهاراتی را علیه نقش ایران در منطقه و در اروپا مطرح کرد. «گرانت شاپس» وزیر دفاع انگلیس روز سه‌شنبه و با تکرار ادعای تحویل موشک‌های بالستیک توسط ایران به روسیه هم‌زمان با جنگ اوکراین، ادعایی که خود کی‌یف اخیراً آن را رد کرده است، تهران را به داشتن «تأثیری» بر اروپا متهم کرد. ادعای شاپس در این باره، در بی‌بی‌سی مطرح می‌شود که خبرگزاری رویترز، مدتی قبل، با نقل قول از ۶ منبع مطلع مدعی شده بود ایران حدود ۴۰۰ موشک بالستیک به روسیه فرستاده است و تحویل آن‌ها، احتمالاً، در ژانویه ۲۰۲۴ و در پی مذاکرات میان تهران و مسکو انجام شد اما در هفته اول اسفندماه، «کایرلو بودانوف» رئیس اداره اطلاعات نظامی اوکراین ادعاهای غرب درباره انتقال موشک‌های دوربرد از ایران به روسیه برای استفاده در جنگ اوکراین را رد و تأکید کرد، این اطلاعات واقعیت ندارند.